

ARTA CINEMATOGRAFICĂ ȘI POEZIA: INTERFERENȚA LIMBAJELOR

CINEMATOGRAPHIC ART AND POETRY: INTERFERENCE OF LANGUAGES

OLGA LUCOVNICOVA¹,
master în arte, doctorandă,
Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice

Arta cinematografică mereu a fost o formă neobișnuită de artă derivativă, care face o irupție în lume aducând o nouă realitate, care se inserează într-un mediu social și cultural în schimbare. La început filmul a fost o extensie a fotografiei, apoi o extensie a spectacolului de magie a lui Georges Méliès. Odată cu dezvoltarea limbajului cinematografic, filmul tot mai mult se intersectează cu literatura, în special cu poezia.

În anii 1920, avangardiștii francezi, *Henri Chomette*, *Luis Delluc* și *Germaine Dulac* juxtapun termenele filmul și poezia, pentru întărirea pozițiilor sale în tentativa de definire a noțiunii de „*cinema pură*” (cinema-pur). În paralel, formaliștii ruși *Boris Eikhenbaum*, *Yury Tynyanov*, *Boris Kazansky*, *Evgeny Mikhailov* și *Adrian Piotrovsky* au încercat să analizeze relația dintre limbajul vizual și cel literar, prin aplicarea teoriei poeziei formaliste în film. În eseul său „*Поэзия и проза в кинематографии*”, *Șklovski* exemplifică filmul poetic citând lucrarea lui *Dziga Vertov*, „*Шестая часть мира*”, care conform filmologului, „*este construită pe principiul poeziei formale, având un caracter asociativ pronunțat și o recurență a imaginilor la sfârșitul filmului, unde acestea transmit un sens diferit*”. Însăși *Vertov* se descria ca un poet-cineast, asociindu-se cu „*un scriitor al cinematografiei, poet al filmului, care își scrie poeziile pe banda de film*”.

În Moldova, filmologii *Dumitru Olărescu* și *Ana-Maria Plămădeală* analizează „*poeticului*” din cinematografia națională. Ambii autori afirmă că spiritului poetic al filmului autohton este declanșat de viziunea metaforică asupra realității caracteristică culturii românești. Un alt factor care a determinat direcția de dezvoltare a limbajului cinematografic din Republica Moldova

---

¹ looktvc@gmail.com

pentru următoarele decenii, a fost venirea în anii '60 a unei întregi pleiade de scriitori în industria filmului contribuind la pătrunderea valențelor poetice în cinematografia națională.

În concluzie, poeticul în cinematografie nu reprezintă incluziune directă a literaturii în film, ci o aplicare a preocupărilor poetice asupra filmului. Abordarea metaforică a realității de cineaști a înălțat noul mediu de expresie la rangul de artă și a generat apariția mai multor cercetări, scrieri și monografii. Unul dintre cele mai elocvente exemple ale poeticului în film sunt operele regizorului sovietic Dziga Vertov. Mai mulți critici de film au comparat lucrările cineastului cu diferite opere literare lirice. Filmologii din Republica Moldova afirmă că însușirile poetice a filmului autohton rezultate din viziunea metaforică asupra realității caracteristică culturii românești și din venirea scriitorilor în industria filmului, a scos în evidență cinematografia națională.

Cuvinte-cheie: arta cinematografică, poezie, interferență, valorificarea artelor, filmul poetic moldovenesc.